

Förslag A 1963/UVN
Behandlas i Utskottet för välfärd i Norden

Betænkning over medlemsforslag A 1936/UVN om gemensam lækemedelsupphandling i Norden

Utskottet för välfärd i Norden föreslår, att Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

- att öka samarbetet kring upphandling av vaccin, läkemedel og medicinteknisk udrustning
- att utreda möjligheten för de nordiska länderna att upphandla vissa läkemedel, vaccin og medicinteknisk udrustning tillsammans
- att utreda möjligheter för gemensamma beredskapslager för läkemedel och sjukvårdsmaterial

Bakgrund

Udvalget bemærkede under førstebehandlingen af medlemsforslaget, at forslaget i sin oprindelige form var for smalt og besluttede at gøre forslaget bredere ved at tilføje *medicinteknisk udrustning*.

Under pandemin spelade det nordiska samarbetet en avgörande roll för att säkerställa tillgången till läkemedel och vaccin. För att ta några exempel;

- under våren 2020 fick svenska sjukhus brist på narkosläkemedlet propofol. Sverige kunde genom samarbete med den norska regeringen köpa loss leveranser från Norge.
- Norge och Island var och en för sig för litet för att upphandla vaccin mot covid-19 och man var inte heller del av den gemensamma upphandlingen inom EU. Lösningen blev att Sverige köpte upp även Norges och Islands ranson genom EUs gemensamma upphandling.
- Finlands beredskapslager för läkemedel och skyddsutrustning fick stor uppmärksamhet under pandemin. Finland har nu hjälpt Sverige med hur man ska bygga upp ett liknande lager i Sverige.

Erfarenheterna från pandemin lärde oss att ensam inte är stark och att Norden är som bäst när vi löser saker gemensamt. I veckan släpptes en rapport från Finlands utrikespolitiska institut som slår fast att det finns brister i den Nordiska krisberedskapen och att det finns vinster att göra med en bättre samordning inte minst mellan våra olika

privata företag som utgör en kritisk del av vårt krissamarbete. Det gäller inte minst våra läkemedelsföretag. Rapporten tar upp flera idéer om ökat nordiskt samarbete för vaccinproduktion och läkemedelstillång bland annat gemensamma apotek/upphandlingar för sällsynta läkemedel.

I Jan-Erik Enestams strategiska genomlysning av Nordisk krisberedskap som togs fram hösten 2021 finns flera förslag i samma riktning. Till exempel föreslås att " de nordiska länderna bör inleda ett pilotprojekt för gemensam upphandling av vaccin mot säsonginfluensa, med målet att skapa förutsättningar för gemensam upphandling av olika slags medicinsk utrustning och materiel." Han föreslår också att vi bör undersöka möjligheten med gemensamma beredskapslager.

Den socialdemokratiska gruppen i nordiska rådet ser att det kan finnas både ekonomiska och säkerhetsmässiga aspekter för våra medlemsländer att öka sitt samarbete när det gäller att säkra upphandla vaccin och läkemedel och säkra tillgången i såväl i kris som i normala fall.

I maj 2022 presenterade Sveriges innovationsmyndighet Vinnova på uppdrag av regeringen en rapport om möjligheten för gemensam vaccinproduktion i Norden. Rapporten som förtjänar ligger i linje med ett annat av utskottets medlemsförslag lyfter flera möjligheter och svårigheter på väg mot en gemensam nordisk vaccinproduktion och konstaterar samtidigt:

"EU gör stora ansträngningar för att stärka Europas totala motståndskraft och beredskap genom initiativ som EU FAB, VACCELERATE och HERA. Många nordiska länder är redan involverade i dessa insatser som utan tvekan kommer att vara till stor nytta för förbättrade insatser vid framtida hälsokatastrofer. Dessa initiativ påverkas i hög grad av medlemsstaterna inom Europeiska unionen. Gemensamma insatser för att öka det nordiska inflytandet och skörda gemensamma nordiska fördelar av dessa satsningar är ett annat område för potentiellt samarbete"

Att Norden tillsammans bygger upp kompetens och förmåga att uhandla vaccin och läkemedel skulle göra vår röst starkare i EU och lägga grunden för ett fördjupat samarbete även inom vaccin och läkemedelsproduktion.

Referenser:

- Nordic resilience: Strengthening cooperation on security of supply and crisis preparedness 20220912
https://www.fii.fi/wp-content/uploads/2022/09/report70_nordic-resilience_strengthening-cooperation-on-security-of-supply-and-crisis-preparedness.pdf

- Strategisk genomlysning av nordisk kris och civilberedskap 20211115:
<https://www.norden.org/sites/default/files/2021-11/Enestam%20SE.pdf>
- En nordisk gemensam genomförbarhetsstudie – potential för samarbete kring innovation, utveckling och produktion och vacciner 20220715,
https://www.vinnova.se/globalassets/bilder/publikationer/rapp-nordisk-vaccinkartlaggning_svenska.pdf?cb=20220715100810

Utskottets synpunkter

Udvalget er enige om forslagets relevans og vigtighed for fremtidige sundhedskriser og generel forsyningsikkerhed i Norden.

Udvalget imødeser med stor interesse opfølgningen og udmøntningen af Jan-Erik Enestams rapport med anbefalinger til et nordisk civilt kriseberedskab. Heri anbefales bl.a. et pilotprojekt om fælles opkøb af medicin i Norden til eksempel med sigte på influenzasæsonen 2024-2025. Rapporten anbefaler desuden, at mulighederne for fælles nordiske beredskabslagre af eksempelvis værnemidler og anden medicinteknisk udrustning afdækkes.

Et samlet udvalg stiller sig på denne baggrund bagom forslaget.

Nuuk, den 27. juni 2023

Angelika Bengtsson (SD)

Eva Lindh (S)

Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)

Heli Järvinen (gröna)

Jette Gottlieb (EL)

Johan Hultberg (M)

Kim Berg (sd)

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)

Solveig Vitanza (A)

Tone Wilhelmsen Trøen (H)